

SISUTURUNDUS

Esita oma idee keskkonna- ja kliimaprojektide elluviimist toetavasse LIFE programmi taotlusvooru!



Keskkonnainvesteeringute Keskus ja Keskkonnaministeerium



FOTO: Annely Holm

Avatud on Euroopa Liidu LIFE programmi 2020. aasta taotlusvoor, et sel aastal jagada keskkonna-, looduskaitse- ja kliimaprojektidele ligikaudu 450 miljonit eurot. Mitmeid seniseid projekte on saanud edu ja tähelepanuväärsed tunnustused.

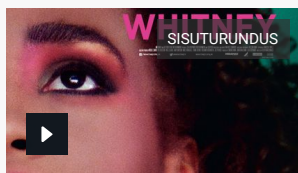


KUULA ARTIKLIT



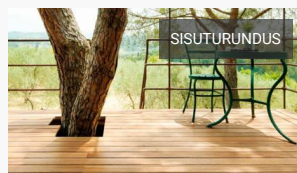
SISUTURUNDUS

Tallinna Tööstushariduskeskuses õpetatakse robotite kõrval inimeseks olemist paremini mõistma



SISUTURUNDUS

Uued filmid videolink.ee keskkonnas



SISUTURUNDUS

Oma kodu terrass ehitaja materjalist, mis kestab aastakümneid



SISUTURUNDUS

Kasuta aega targalt ja taga oma pere turvatunne - aja oma kinnisvara dokumendid korda

„LIFE on suurepärane programm tegevuste elluviimiseks, kuna on paindlik ja võimaldab palju kaasnevaid tegevusi nagu teavitamine ja koostöö teiste projektidega. Samuti võimaldab see testida uusi meetodikaid ja ideid, mis võivad edaspidi kasu tuua ka väljaspool projekti. Näiteks loopealsete projekti raames testiti Eestis esimest korda masinatega niitude taastamist ja sellest on saanud nüüdseks Eestis tavapäraselt kasutuses olev meetod, mis on oluliselt kiirem ja odavam, kui varem kasutuses olnud käsitsi niitude taastamine,“ ütleb 2014. aastal positiivse rahastamisotsuse saanud Keskkonnaameti projekti „Elu alvaritele“ juht Annely Holm.

Muuhulgas valiti see 2018. aastal ka Natura 2000 Awardi sotsiaalmajandusliku mõju kategooria võitjaks.

Alvarid ehk loopealsed (paepealsed, lood, kadakased karjamaad) on õhukese lubjarikka mullaga poollooduslikud rohumaad ning nende püsimine on tihedalt seotud inimtegevusega, peamiselt karjatamisega. Projekti peamiseks eesmärgiks oligi taastada 2500 ha suurusel alal veel säilinud loopealseid Saaremaal, Muhus, Hiiumaal, Läänemaal ja Pärnumaal ning rajada alade edasiseks karjatamiseks vajalik taristu.



FOTO: Annely Holm

Probleemile juhtisid tähelepanu teadlased

Holm meenutab, kuidas 2011. aastal saatis grupp Eesti teadlasi Keskkonnaministeeriumile kirja, milles juhiti tähelepanu loopealsete halvale olukorrale ja kohesele taastamisvajadusele. Kirjas rõhutati, et kui alvarid kinni kasvavad, siis kaovad ka neile omased taimeliigid. „Paljud taimeliigid kannatavad nn väljasuremisvõla all, mis tähendab, et kuigi nad praegu on veel alles, siis see on tänu sellele, et kunagi oli nende elupaik suurem. Kui nende taimede elupaik aga väheneb, kaovad ka taimed,“ selgitab Holm.

Seejärel moodustas Keskkonnaamet töögrupi Eesti loopealsete uurijatest ja botaanikutest ning valiti välja kõige olulisemad taastamist vajavad alad. Kui see sai kaardistatud, võeti kirja teel ühendust ligi 800 eramaa omanikuga, kelle maadel asus ligikaudu pool planeeritud taastamisala. Ülejäänud osa asus riigimaal. Järgmisena asuti otsima tööde teostamiseks vajalikku raha. Keskkonnaamet koostas projekti taotluse LIFE + Nature fondi 2013. aastal, kust raha ka saadi.

Kahe tule vahel

Holmi sõnul oli projekti algul, aastal 2014 Eestis hoolduses vaid 2000 hektarit loopealseid. Projekti käigus, kuni aastani 2019 taastati kokku 2500 hektarit loopealseid ja rajati nende alade edasiseks hooldamiseks vajalik taristu – karjaaiad, jootmiskohad, loomade varjualused ja karjamaade ligipääsuteed. Suurt rõhku pandi eramaaomanike ja kohalike talunike vahel suhtluse loomisele, et taastatud alade kasutus jätkuks ka pärast projekti lõppu. „Samuti oli oluline osa avalikkuse teavitamisel. Palju kirjutati artikleid ajalehtedesse ja ajakirjadesse, viidi läbi teavitustegevusi raadios ja televisioonis,“ ütleb Holm ja lisab, et projekti eesmärgid saavutati.

Ta meenutab, et projekti koordinaatori seisukohast oli selle aja jooksul kõige keerulisem olla nii-öelda kahe tule vahel. „Ühelt poolt ootab rahastaja ja tööandja tulemusi ja teiselt poolt on pidev suhtlus erinevaid arvamusi omavate maaomanike, talunike, taastamistööde teostajate, meedia ja teadlastega – jõuda kõiki rahuldava seisukohani on vahel väga raske. Suur hulk tööajast kulus suhtlemisele ja erinevate sisukohtade kokku viimisele,“ kuid lisab, et olukorra tegid lihtsamaks toetavad kolleegid ning teadmine, et üheskoos tehakse head ja vajalikku asja. „Nii suures mahus ühe elupaigatüübi päästeoperatsiooni polnud kunagi varem ette võetud. Teadmine, et see tegevus võib päästa liike väljasuremisest on väga suureks edasiviivaks jõuks.

Lõpuks ununevad raskused ja nüüd on super tore jälgida, kuidas taastatud alad kevadel õide puhkevad ja talunikud hakkavad oma loomi aladele karjatama viima," rõõmustab ta.



FOTO: Annely Holm

Kasu ka pärast projekti

Edasi hooldavad nüüd projektis osalenud talunikud oma lammaste, veiste ja hobustega taastatud alasid ja hoiavad neid uuesti kinni kasvamast. Sealjuures pakuvad neile tuge Keskkonnaamet ja PRIA. Samuti saavad seda projekti „jätkata“ ka kõik teised huvilised. „Taastada võib aastaringelt, välja arvatud linnurahu ajal, mis on 15. aprillist 15. juulini. Taastamise käigus võetakse kinni kasvanud niidul hõredamaks kadakaid - moodustatakse väikseid klumpe või jäetakse üksikuid suuremaid kadakaid. Ideaalne kadakate katvus on 10-30%, siis on nii valgust taimedele kui elupaiku lindudele ja tuulevarju liblikatele. Loopealse taastamine väikses mahus on jõukohane töö igaühele,“ ütleb Holm ning julgustab ühtlasi kõigil oma ideid ja projekte LIFE programmi taotlusvooru saatma. „Olen tegelenud kokku nelja LIFE taotlusega ja olenevalt taotluse mahust kulub selle kirjutamisele 3-4 nädalat. Vajadusel lisanduvad välitööd, et koostada kaardid taotluse juurde. Oluline on alustada varakult, kuna taotluse juurde kuuluvad ka erinevad allkirjastamist vajavad dokumendid partneritelt ja ministeeriumilt,“ soovitab ta.

LIFE programm on Euroopa Liidu otseselt keskkonnale suunatud rahastamisvahend, mis toetab keskkonnapoliitika arengut ja elluviimist. Taotlusvooru oodatakse ambitsioonikaid ja suure mõjuga keskkonna- ja kliimaprojekte, mille tegevused ja oodatavad tulemused on samaaegselt ka realistlikud. Oma ideedega võib julgelt pöörduda ka Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Keskkonnaministeeriumi poole, kes aitavad tõsta taotlejate teadlikkust projekti võimalustest, parandada projektitaotluste kvaliteeti ning leida sobivaid partnereid.

Lisaks projektile „Elu alvaritele“ on varasemalt LIFE programmist Eestis toetatud projekte elustiku kaitseks Emajõe vanajõgedes Alam-Pedja Natura 2000 kaitsealal, põlevkivituha rakendamise võimaluste uurimiseks tee-ehituses, must-toonekure ja konnakotkaste kaitse korraldamiseks ning Natura 2000 alade võrgustiku propageerimiseks.

Rohkem infot LIFE programmi ja taotlusvooru kohta leiab juba aga virtuaalsel [infopäeval](#), mis toimub 4. mail kell 13.00-16.00.

Artikli kirjutamist on rahastatud projektist "Awareness raising & application quality improvement of the LIFE program in Estonia 2", mida rahastab Euroopa Liidu liikmesriikide keskkonnaprojektide kaasrahastamise programm LIFE.

